

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.

02/00999-010 006842/02
675.20

AEØ
Oslo, 20.06.02

NOU 2002:1 FORTID FORMER FRAMTID - UTFORDRINGER I EN NY KULTURMINNEPOLITIKK

Landsorganisasjonen i Norge har mottatt departementets brev av 8. mars d.å.
angående ovennevnte.

Utredningen er en omfattende gjennomgang av hele kulturminnepolitikken. Den er grundig og omfatter de fleste viktige problemstillingene knyttet til kulturminnevernet. LO har valgt å knytte sine kommentarer til noen av forslagene som blir fremmet i den nye kulturminnepolitikken.

Kulturminner som ressurs for samfunnet

Kulturminner er viktige elementer i vår kollektive hukommelse. De er uttrykk for vår kulturelle egenart og er derfor av betydning for samfunnet som helhet. LO mener at man skal være forsiktige med å forvente at kulturminner også skal være en økonomisk ressurs, eller en kilde til verdiskapning, som utvalget har satt opp som et element i sin visjon for en ny kulturminnepolitikk. Man må i utgangspunktet forvente at bevaring av vår felles kulturarv først og fremst må være et offentlig økonomisk ansvar. Kulturarven vil forhåpentligvis være en kilde til opplevelse og kunnskap for alle mennesker.

Vern og forvaltning

LO støtter ønsket om en klarere fordeling av ansvar for vern og forvaltning av kulturminner. Dette kan gis en lokal forankring gjennom en styring av kommunenes ansvar. En forutsetning for en slik omfordeling av oppgaver er at det følger midler med. Ønsker man å legge et større ansvar for kulturminnevern på for eks. kommuner eller museer, må dette følges opp med økning av statlig tilskudd, slik det også blir understreket i utredningen. Forslag om skattelettelser, eller momsfritak på arbeid med vedlikehold og restaurering av kulturminner kan være nyttige, men må likevel ikke tilsløre politikernes ansvar for å bevilge tilstrekkelig midler til å gjennomføre kulturminnepolitikken. Et forsvarlig kulturminnevern krever tilstrekkelig kompetanse hos dem som får delegert ansvar. At lokale aktører, som kommuner og museer, sikres tilgang på kompetanse er derfor en forutsetning for delegering av ansvar.

Riksantikvarens rolle blir behandlet i utredningen. Det blir foreslått at direktoratsfunksjonen skal rendyrkes. LO er opptatt av at man i denne prosessen ikke svekker Riksantikvarens oppgaver som kompetansesenter innenfor kulturvernområdet. Skal ansvar delegeres vil

behovet for slik kompetanse bli økende og Riksantikvaren er et naturlig sentrum for utvikling av denne kompetansen.

En eventuell endring av ansvarsfordelingen for kulturminner mellom Sametinget og fylkeskommunen må ikke føre til en svekkelse av arbeidet med vern og forskning knyttet til samiske kulturminner.

Aktører i Kulturminneforvaltningen – Museenes rolle

Utredningen framhever de kulturhistoriske museenes muligheter som sentrale aktører i kulturminnevernet. Man peker på potensialet, men mangler en plan for hvilken rolle museene skal ha. LO mener at man i prosessen med å utvikle en ny kulturminnepolitikk også må se på fordelingen av ansvar og oppgaver innen museumssektoren. Det vil være uheldig å vedta planer for kulturminnearbeidet uten at man samordner dette med eventuelle endringer i museenes rolle. En betydelig andel av de kulturhistoriske bygninger er eiet av museer. Museene besitter også i mange tilfeller kompetanse som kan nyttiggjøres i kulturminnevernet. Det synes derfor naturlig at museene for en nøkkelrolle i kulturminnearbeidet. Dette vil imidlertid kreve at disse institusjonene får tilstrekkelige midler, og at staten bidrar direkte der nye oppgaver i kulturminnevernet blir tildelt.

Aktører i Kulturminneforvaltningen – Organisasjonenes rolle

Det finnes mange frivillige aktører innen kulturminnevernet, både innen fartøysvern, vern av tekniske kulturminner, bygninger og landskap. De yter en betydelig frivillig innsats og bidrar i sitt arbeid til å sikre og bevare kulturminnene. Utredningen varsler en økt satsing på frivillige organisasjon, noe LO også tror vil være et verdifullt supplement til de offentlige aktørene. LO mener likevel at det vil være uheldig om private organisasjoner i for stor grad opererer som selvstendige aktører eller eiere, og at bevaring og forvaltning av "deres" kulturminner gjøres avhengig av de frivillige organisasjonenes drift og økonomi.

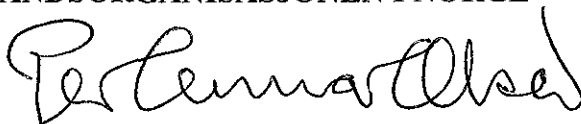
Konklusjoner

LO støtter utredningens presisering av behovet for økte ressurser til kulturminnevernet. Det må til større samsvar mellom oppgaver og ressurser. LO støtter standpunktet om at det er Staten som må ta det overordnede økonomiske ansvaret og at det, når oppgaver delegeres, blir stilt til rådighet tilstrekkelige midler slik at oppgavene kan bli ivaretatt på en forsvarlig måte. LO mener at forvaltning av vår felles kulturarv bør sikres gjennom at offentlige forvaltningsorganer eller institusjoner får hovedansvar for kulturminnene. De private organisasjonenes innsats bør skje i samarbeid med disse.

LO er opptatt av at kulturminner knyttet til urbefolkning eller minoriteter også skal sikres tilstrekkelige vern og ressurser. Norge er et flerkulturelt samfunn som må verne om sitt kulturelle mangfold.

Med hilsen

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Per Gunnar Olsen